

Új kiállítás nyílt a Tarisznyás Márton Múzeumban

Foglaljunk helyet a szerzetesek asztalánál

FOTÓ: TARISZNYÁS MÁRTON MÚZEUM

Ajánlható ez a kiállítás mindazoknak, akik járnak vagy régebben jártak hittanra, de azoknak is, akik ettől függetlenül szeretik a jó bort, a jó sört, szeretnek jól enni-inni, és adnak a minőségre. Olyan alaptudást szerezhet a látogató, amelyek révén teljesen másként fogja értékelni azt, hogy vidékünkön még ma is vannak, működnek szerzetesek.

Ezekkel a szavakkal vezet-e fel Csergő Tibor András, a Tarisznyás Márton Múzeum igazgatója a csütörtökön megnyílt, *Szerzetesek asztalánál* című tárlat ismertetését. Rengeteg olyan dolgot adtak a szerzetesek a társadalomnak, amelyek nélkül sokkal szegényebbek lennénk ma. Az étkezés, a gasztronómia terén is sokat köszönhetünk nekik. Ugyanakkor a kiállítás arra is rámutat, hogy a kolostorokban olyan tudományos és karitatív tevékenységek folynak, amelyek a falakon kívül, a szélesebb közönségre is jelentős hatással vannak. Segítségért lehet ma is hozzájuk fordulni. Ezeréves örökségeket őriznek és adnak tovább a csuhások. A csíksomlyói búcsú hitelességét, tisztaságát, létjogosultságát is a ferencesek adják – fejtette ki Csergő.

Jöjj el Jézus, légy vendégünk...

A kiállítás megnyitón jelen volt Anaklét atya, a szárhegyi ferences kolostor vezetője, valamint Julianus atya is. Elhangzott, bár kaptak felkérést, a kiállítás tárgyi anyagához semmit nem tudtak hozzáadni. Ennek egyszerű és szomorú oka van: amikor 1951. augusztus 20-án éjszaka a kommunista hatalom elvitte a szerzeteseket, az üresen maradt rendház a tiszteletlen emberek prédájává lett. Így semmilyen régi tárgy, eszköz nem maradt a kolostorban.

A két szerzetes szellemi, lelki táplálékkal járult hozzá a kiállításához. Az imádság és egyházi énekek mellett az egykori barátok életviteléből is bepillantást engedtek Anaklét atya helyenként humoros mondatai. „Szegények vagyunk, de jól élünk” – idézte egy elődjét. Hozzátette azonban, hogy igazából akkor éltek jól a szárhegyi barátok is, amikor a gyergyói közösségnek is könnyebb volt az élete. A kolostor konyhájára koldulásból szereztek be az alapanyagokat, abból főztek, amit kaptak. Így, ha a közösségnek több jutott alamizsnára, akkor a szerzetes is nagyobb kanállal evett. Amikor pedig szegénység volt a jellemző, akkor a kolostor falain belül is érezhető volt ez. Gyakori étel volt a barátfüle is például, amit könnyű volt elkészíteni. A nevét sem véletlenül kapta... Ugyanakkor fontos tény, hogy az évésnek szakrális jellege is van, amelyet tiszteletben kell tartani, ezért hívja minden jó katolikus Jézust az asztalához az étkezés megkezdése előtt – fogalmazott.

Éléskamra, konyha és ebédlő

A *Szerzetesek asztalánál* című mozaikkiállítás Budapesten, a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeumban volt először látható, és innen indult nagy sikerű körútra. Anyagát kilenc múzeum adta össze, de mindig gazdagodik az adott helyszíneken talált tárgyakkal is.

Május végéig látható Gyergyószentmiklóson a *Szerzetesek asztalánál* című időszakos kiállítás

Saly Noémi muzeológus gondolta ki és állította össze a tárlatot, amely a miséken nélkülözhetetlen kenyértől és bortól kezdve, az általában fertőzött víz helyett fogyasztott sörön, a gyógyító tevékenységhez használt gyógynövényeken, a méz- és viaszkészítés, kertészkedés, állattenyésztés és sajt készítés megmutatásán át a böjtben szokásos hal- és olajfogyasztásig, vagyis az ünnepek és hétköznapok étrendjét, életmódját is megmutatva ad érdekes ismereteket a látogatóknak.

Gyógyítás, köznevelés, minőség

A kenyér (ostya) és a bor a misékhez tökéletes tisztaságú kellett legyen. Ennek nem csak a kolostorok és templomok falain belül volt jelentősége, hanem az európai társadalom életét mentette meg. Szerzeteseknek köszönhető, hogy az egykor nép-

betegségnek számító Szent Antal tüzétől megszabadultak az emberek. Ők jöttek rá, hogy az anyarozs okozza a szőrnyű betegséget, vagyis hogyha a gabonán élősököt gombát nem őrlik bele a kenyérlisztbe, akkor nem betegszik meg az ember.

A bortermelés is sok helyen a csuhások ajándéka, hiszen a francia vagy olasz barátok honosították meg Európában számos vidéken az általuk kedvelt szőlőfajtákat, és tanították meg a helyieket a szőlőművelésre és borkészítésre.

Nem ismerték a mai tudományos magyarázatot, hogy a szennyezett vízben élő baktériumok fertőznek, és hogy a sörkészítés során a víz felforralása pusztítja el a kórokozókat. Arra viszont ők jöttek rá, hogy aki sört iszik víz helyett, az nem kap kolerát vagy vérhast. Ebből következik, hogy nekik köszönhető a minőségi sörgyártás elterjedése is.

Ilyen kultúrtörténeti és gasztronómiatörténeti érdekességeket osztott meg a hallgatósággal Saly Noémi.

Sok kiállításlátogatónak jelenthet újdonságot, hogy az egykori gyógyító tevékenység során kialakult mai étrendekben, életvitelben mekkora szerepe van a szerzetesrendeknek. A trappista sajtot, a Paulaner sört és a hasonló, ma is közkezdelt termékeket azonban szinte mindenki ismeri. Nem meglepő: Franciaországban, Olaszországban, Németországban ma is szerzetesrendekhez kötnek, barátokat ábrázoló címkékkel reklámoznak számos terméket. Ez ma is a kiváló minőség, az alaposan kidolgozott recept, a tisztesség, megbízhatóság záloga.

A tárlat május 31-ig látogatható a gyergyószentmiklósi múzeumban. Kár lenne kihagyni.

GERGELY IMRE

Gyergyóba jön a Bekecs Néptáncgyűttes

ARCHÍV FELVÉTEL: GLIGOR RÓBERT LÁSZLÓ

Bekecs a 2014-es Fölszállott a Páva tehetségkutató közönségdíjasa

A Klassz-Tavaszi Fesztivál meghívottjaként két produkciót mutat beszerdán, április 18-án Gyergyószentmiklóson a nyáradi szeredai Bekecs Néptáncgyűttes. Délelőtt 10 órától a gyerekeket várják a művelődési ház színháztermébe *Legendák kertjében* című táncjátékukkal, este 7-től pedig *Esszencia* című előadásukat nézheti meg a közönség.

A *Legendák kertjében* című előadásról Ivácson László rendező-koreográfus azt írja: „A Székelyföldi Legendárium, mely közel 180 legendát és mondát tartalmaz, adja az alapját a mi előadásunknak. (...) Előadásunkhoz innen válogattunk egy fél tucatnyit, és olyan füzérbe fonjuk azokat, hogy egy-egy ke- rek egész történetet alkossanak.

A gyerekek előtt élőben bon- takozik ki egy képzeletbeli meseország, a történelmen túli Székelyföld. Olyan történetekkel ismerkedhetnek meg, amelyek földrajzi helyszínekhez, településekhez, történelmi személyekhez kötődnek. Tartalmuk a történelmi valóság és a képzelet sajátos ötvözeté.”

Az Antal Áron koreográfus által színpadra állított *Esszencia* című produkcióról a következőket olvashatjuk: „A műsor Erdély néhány komoly táncagyomány- nyal rendelkező településének, nagy táncos egyéniségének tancából építkezik, szem előtt tartva a paraszti kultúra táncainak természetességét, természetét. Az előadásban a megjelenő tán-

cok, a hallható zenék kiválasztása során nagy hangsúlyt kaptak a ritkán látható, hallható tánc- típusok, dallamok, megoldások. Az ezekből készült összeállítások kiemelt feladata a magyar táncok egyöntetűségének, valamint egyéni ízeinek megjelenítése, a műsor célja – a nézők szórakoztatása mellett – a tiszteletadás a nagy elődök, a népművészet kiemelkedő falusi alkotói előtt.”

Az előadásokra jegyek elővételben a Gyergyószentmiklósi Művelődési Központ irodájában válthatók munkanapokon 9-től 16 óráig. Helyfoglalás a 0266-361 992-es vagy a 0787-755 294-es telefonszámokon.

PETHŐ MELÁNIA